

Анастасія Євстафієва

студентка I курсу спеціальності 204 «Технологія
виробництва і переробки продукції тваринництва

Науковий керівник: **Гаврилюк В.М.**

канд. екон. наук, асистент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

На основі наукових літературних джерел та матеріалів відповідних сайтів з Інтернету узагальнено сутність інформаційних технологій та їх використання фермами США, Європи, Росії й України. У більшості розвинених країн інформація та інформаційні технології вже давно перетворилися на один з основних чинників суспільного прогресу, без якого неможливо уявити собі його подальший розвиток. На ринку ж приватних сільгоспвиробників України ще спостерігається дефіцит інформації, що сповільнює процес розвитку галузі в цілому.

Зараз інформаційні технології впроваджуються на багатьох підприємствах та фермах. Саме комп'ютерні технології полегшують працю фермера на виробництві. Завдяки програмам працівник може спостерігати за тваринами тільки з однієї кімнати. Україна за рівнем розвитку посідає п'ятдесят шосте місце. У попередньому рейтингу Україна займала сімдесят першу позицію [1].

Єдина конкурентна перевага, яку має Україна в цьому аспекті, це традиційно сильні ІТ-кадри, тобто в Україні дуже високий рівень підготовки програмістів. Україна є одним зі світових *центрів офшорного програмування* (розробка програмного забезпечення). У складеному рейтингу лідирує Данія — завдяки разковій нормативно-правовій базі і чіткій політиці держави з поширення інформаційних технологій. Друге місце зайняла Швеція, яка за 2016 рік піднялася на шість позицій, ставши однією з країн із найбільшим ростом ІТ — сектору

економіки. Також у першу трійку потрапив Сінгапур. Упершу десятку увійшли Фінляндія, Швейцарія, Нідерланди, США, Ісландія, Велика Британія та Норвегія. США, лідер рейтингу минулого року, опустилися на сьоме місце. Росія зайняла лише сьоме місце, піднявшись, у порівнянні з торішнім рейтингом, на дві позиції. Найнижчий рівень розвитку інформаційних технологій спостерігається в африканських країнах. Всього розглядалося понад сто двадцять дві країни, які оцінювалися за впливом інформаційних і комунікаційних технологій на їхній розвиток і конкурентно здатність [2].

Створений у ході аграрних реформ сектор фермерського підприємництва зайняв свою соціально - економічну нішу у системі аграрної економіки України.

Фермерські господарства, засновані на підприємницьких принципах, сприяють не лише розвитку ринкових відносин, а й допомагають у вирішенні соціальних проблем села – забезпеченню зайнятості населення, підвищенню їх доходів, збереженню сільського способу життя, відродженню сільських територій. Основним нормативним актом, що регулює діяльність фермерських господарств, є Закон України «Про фермерське господарство».

Одним із чинників, який стримує подальший розвиток фермерського руху в нашій країні, є недостатнє інформаційне забезпечення як важливий елемент інфраструктури бізнесу.

Основними причинами є нестача грошей для придбання сучасної комп'ютерної техніки, відсутність необхідних знань та інформаційної культури у багатьох фермерів, а головне те, що не розвинуті служби інформаційного супроводу підприємницької діяльності у секторі малого агробізнесу. У зв'язку з цим, розробка пропозицій щодо формування сучасної системи інформаційного забезпечення фермерських господарств і визначення напрямів його подальшого розвитку є актуальним завданням [3].

Кількість фермерів які застосовують комп'ютери та працюють у системі Інтернет показують реальну картину використання інформаційних технологій в сільському господарстві. Дані щодо застосування фермерами комп'ютерних технологій надані в таблиці 1.

Використання інформаційних технологій фермерами світу

Країни	Кількість фермерів з повною зайнятістю	Кількість фермерів, що застосовують комп'ютери		Кількість фермерів, що працюють у системі Інтернет	
		осіб	%	осіб	%
Чехія	175000	30000	17,1	4000	2,3
Данія	60000	48000	80	30000	50
Фінляндія	80000	50000	62,5	40000	50
Франція	330000	110000	33,3	25000	7,5
Німеччина	170000	75000	44,1	55000	32,4
Ірландія	40000	-	-	10000	25
Японія	426000	144000	33,8	52000	12,2
Голландія	100000	60000	60	50000	50
Норвегія	70000	52000	74,3	40000	57,1
Польща	2000000	100000	50	5000	2,5
Іспанія	1000000	45000	45	10000	10
Швеція	30000	24000	80	14000	46,7
Англія	80000	60000	75	30000	37,5
Росія	275000	9000	3,3	3000	1,1
Нова Зеландія	40000	-	55	-	-

Американські фермери відмітили, що через мережу Інтернет відслідковують ціни (82 % користувачів); отримують інформаційні послуги сільському господарстві (56 %); одержують інформацію від МСГ США (33%); мають зв'язок з іншими фермерами (31%); дорадчими службами (28 %); on-line облік, передачу даних клієнтам і надання послуг (31%). Потреба у фінансових послугах у сільському господарстві, зазвичай, є значною, оскільки біля 40 % фермерських господарств для ведення бізнесу користуються позиками, а ще більша частина фермерів звертається до послуг фінансових консультантів. Лише 1% фермерів від використання Інтернету для ведення свого бізнесу утримує питання безпеки. Використання Інтернету фермерами є однаково привабливим як для тваринників, так і для рослинників, у відповідному співвідношенні 59 %.

Слід відмітити, що наразі в Україні приватні землевласники та сільгоспвиробники ще не мають належного доступу до інформації, яка б сприяла розвитку агропромислового комплексу. Український фермер повинен усвідомлювати, що комп'ютер для нього – такий же робочий інструмент, наприклад, як і комбайн. Адже мало виростити продукцію, її ще потрібно вигідно

реалізувати [4]. Інтернет у даній ситуації значно полегшує і прискорює пошук партнерів і нових ринків збуту, покупку сільськогосподарської техніки, обмін досвідом з іншими виробниками. Оскільки високошвидкісний Інтернет у селі малодоступний, тому оптимальним для фермера є комп'ютер і GPRS-модем. При цьому, слід звернути увагу на «легкі» технології: мобільні сервери, WAP версії порталів тощо. Ефективність використання інформаційних технологій фермерськими господарствами на перспективу передбачає: необхідність розробки програм підтримання фермерських господарств; виділення грошових коштів для інформатизації діяльності цих господарств; використання ресурсу існуючих громадських структур і некомерційних організацій; ведення роз'яснювальної заохочувальної роботи щодо використання ІТ у господарствах; навчання керівників і членів фермерських господарств.

Створення системи інформаційної підтримки аграрних підприємств на основі сучасних комп'ютерних технологій є найбільш перспективним завданням аграрного сектора економіки України. Основними етапами вирішення цієї проблеми є: комп'ютеризація фермерських господарств і підвищення кваліфікації фермерів, створення системної бази, а у перспективі – формування єдиного інформаційного простору агробізнесу. Інформаційна складова у процесах управління аграрними підприємствами і прийняття рішень ставатиме дедалі вагомішою, а вимоги до неї постійно зростатимуть.

Список використаних джерел

1. Петренко І. Загарний В. Спеціально для «Агробізнес». URL :<http://agro-business.com.ua/agro/mekhanizatsiia-apk/item/1219-shtuchnyi-rozum-dlia-kozhnoho-fermera.html>
2. Сільське господарство світу. URL : <https://works.doklad.ru/view/yhCUBpC-kCk.html>
3. Україна опустилася в рейтингу розвитку інформаційних технологій на 67-е місце. URL: <https://daily.rbc.ua/ukr/show/ukraina-opustilas-v-reytinge-razvitiya-informatsionnyh-12102012153800>
4. Гаврилюк В.М., Мушеник І.М. Стан і перспективи використання геоінформаційних технологій. *Сучасний рух науки: тези доповідей X Міжнародної інтернет-конференції, 2-3 квітня 2020р. Дніпро, 2020. Т.2. С.65-70.*
5. Ясінецька І.А., Мушеник І.М. Інформаційні системи і технології в управлінні діяльністю підприємства. *Збірник наукових праць ЛОГОС. 2020. № 1. С 66-67.*
6. Мушеник І.М., Кінаш І.А. Формування та використання виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Вип. 11, Ч. 5 ХДУ. Херсон, 2015. С.48-51.*